

LJ.STIPIŠIÆ

Autor Administrator

Kako služiti puku i Bogu?

U životu je sve privremeno

Moj najveæi uspjeh je što sam mirno podnosio svoje neuspjeha

RAZGOVOR S LJUBOM STIPIŠIÆEM DELMATOM

Razgovarala: Jelena Hrgoviæ

(Fokus, 21. ožujka 2008.)

Osobnost Ljube Stipišiæa Delmate sadržana je u mnogo rijeèi: skladatelj, pjesnik, melograf, dirigent, organizator, animator, obraðivaè, aranžer, utemeljitelj i voditelj zborova i klapa, glazbeni producent, sakupljaè narodnog blaga i puèkih tradicija, slikar…

Sve to razlog je što je upravo on ovogodišnji dobitnik nagrade "Buvina", koja se veæ 4. godinu za redom dodjeljuje u okviru manifestacije Dani kršæanske kulture, koju organizira splitska nakladna kuæa Verbum, za doprinos kršæanskoj kulturi i zastupanju kršæanskih vrijednosti u kulturno-javnom životu. Ove godine, "Dani kršæanske kulture" u Splitu bit æe znaku Ljube Stipišiæa Delmate, od otvaranja predstavljanjem izložbe slika "Objava", preko dodjele nagrade "Buvina", do zatvaranja korizmenim oratorijem "Klapska muka" u izvedbi klapa s otoka Raba ujedinjenih u zbor. Tim smo povodom razgovarali s gospodinom Ljubom Stipišiæem Delmatom.

Vi ste ovogodišni dobitnik nagrade "Buvina" koja se u okviru manifestacije "Dani kršæanske kulture" dodjeljuje za iznimani doprinos kršæanskoj kulturi i ovo je Vaše prvo priznanje za doprinos razvoju kršæanske kulture i zastupanju kršæanskih vrijednosti u kulturno-javnom životu. Veæina nas je svakodnevno suoèena s mnoštvom izbora i nismo uvijek sigurni, ali ni odvažni u svojim životnim izborima, nego se èesto osjeæamo razapetima izmeðu svijeta i Boga?! Kako je Vama uspjelo služiti puku i Bogu?

Veæ je Konfucije savjetovao: Želite služiti bogovima? Poènite sa služenjem ljudima! Potrebni su izravni plodovi, ne metafizièkih iluminacija, a izvan potrebitih Samaritanaca. Gdje je narod, tu je èovjek. Tu je zagonetka i odgonetka.

Hrvatsku kulturnu baštinu zadužili ste na mnogo polja. Otkud crpite toliku ogromnu stvarateljsku energiju?! I kako ste razvili snošljivost u razlièitom življenju tj. u življenju s razlièitima?

Ne trošiti energije na ispravkama i dotjerivanju prièa o sebi, niti izoštravanju prièa o drugima. Tu odlaze silne energije vjetrova u jedrima koje sam govornik raznosi po tuđim morima, a svojim brodolomima.

Duhovnost bi bila posestrima snošljivosti. Primjerice, veliki nauèitelji su poticali na opæe dobro za sve jedinke ljudskog roda, a ne samo za svoje sljedbenike. Ako bih Vam kazao prispodobu o opraštanju, vi ste duhovni ako biste je svima, baš svima prenijeli. Pa reæi æu vam: Poredajte ljude kojima ne možete oprostiti, kojima hoæete sve u lice sasuti, pa saznavši da æe oni naglo, za svega par minuta otiaæi, s ovog Svijeta zauvijek nestati - u takvu saznanju vi im ne biste htijeli reæi ni rijeèi, mržnja bi se vaša ugasila. Možda bi mnogi duhovnici rado ovu pristodobu o opraštanju isprièali puku, ali sad slijedi problem. Ovu prispodobu je isprièao Dalaj Lama! E, kod veæine to odmah postaje problem, iako je prispodoba duhovna, naputna, edukativna.

Èesto nam se èini kako živimo u svijetu predrasuda i varki. Kako je moguæe stvarati i živjeti, tj. djelovati izvan takvih predrasuda i varki?!

Uokruženi smo morem predrasuda. Tako, tobože, samo osobe ispunjene Duhom prenose takvo stanje i na druge. No, èinenjice stoje kako ne samo sveti ili takva službena pisma i djela pobuðuju i probuðuju ono duhovno u èovjeku, dapaèe, u praksi i ona druga gruba štiva, pa i nesrodne osobe znaju u èovjeku probuditi i pobuditi onaj uroðeni "tanani srodan izvor" i sva ta razlièitost æe ga takoðer navoditi na osluškivanje božanske slutnje i duhu svome. Osloboðeno je srce od zemaljskih varki tek kada ni ne osjeti da su varke nadvladane, a i ne sjeti se ni od kuda dotjeèeu brzaci Istine.

Èitava povijest svijeta povijest je svijeta u strahu? A što je sa snošljivošæu?! Netrpeljivošæu?!

Kako je ovaj ljudski rod uopæe preživio? Silnici programjahu slabije, proganjeni spašavajuæi se – proganjahu nemoænje koji više nemahu koga proganjati! Ovo Vrijeme je vrijeme tolerancije. Ono što smo u negdašnjim davanim podukama slušali poput: primitivno, krivovjerno, danas trebamo poštivanjem tolerirati. Objave i nauci su pristizali razlièitim sadržaja i nadahnuæa, i programa... Do nedavno je negdje u Donjoj Gvineji živo kralj– sveæenik–kukulu, samcat u šumi. Nikada nije smio napustiti kuæu, ni ustati sa sjedaljke u kojoj je morao sjedeæi i spavati. Naime, ako bi legao stali bi vjetrovi, a to bi upropastilo plovidbe. Dakle, svojom životnom žrtvom i dubokom vjerom je pridonosio mirnom smjenjivanju atmosferskih prilika. Tako je vjerovao i tako postupao. A mi, što æemo sada? Nazivati primitivnim, slati prosvjetljitelje? Preinaèivati nasilno tisuæeljetnu memoriju tog puka? Ili biti tolerantan? Pa, i u našoj kulturi javljaju se svekoliki filmski uradci koji Isusa ne vide kao dio Trojstva, veæ kao obiteljskog èovjeka s Magdalrenom! I što tu poduzeti? Valjda, sa našim duhovnim naukom na temeljima Objave iæi dalje.

U proturjeènosti vremena proturjeènim se èini i odnos vrijednosti pa sve više do izražaja dolazi uzaludnost, a manje nada. Kako Vi na to gledate?

Kad bi objedinili mnogobrojne male bogove – opet bi dobili maloga boga. Vidite, naš puk je u tihoj, ali stalnoj proturjeènosti s moralnim upraviteljima svog èudoreða, poput relika iz nekoæ prvobitnih odnosa: Sljedbenici hoæe

slijepo slijediti duhovne voditelje, ali istodobno provjeravati njihove postupke i dobre namjere. Tu na granici vjerničke sljedbe i duhovnog vodstva znade oslabiti razvoj duhovnog. Naime, sljedba æe stizati samo do onih svojih nasušnih predjela koja su po mjerici nauèenih razina želja. Tu se stvara veliki prostor za Sizifovu duhovnu rabiòtu. Sizif je prisilno gurao kamen uz brdovite stijene, nasljednici ga èesto samovoljno kotrljaju ravnicom.

Javnosti ste poznatiji kao svestrani umjetnik, ali Vi ste i obiteljski èovjek, otac dvoje djece. Jasno nam je svima da biti roditelj nikada nije bilo lako, kako ste Vi pristupali toj važnoj životnoj ulozi – odgoju djece?

E, dok djeca još bijahu djeca odluèio sam ne držati predike što bi bilo bolje kad bi bilo. Nastojao sam ih sa zanosima odgajati, utjecati ne pustim rijeèima. Znao bih im prièati o svojim promašajima, te ih poduèiti kako nije bio razlog što nisam imao sreæe, nego nisam imao dovoljno pameti. Tako sam ih navikavao da sebe promatraju kao mali logički projekt u ovom velebnom labirintu svakovresnih ponuda, da se ne pouzdaju u neki sretan ishod u opæoj logici svijeta, nego u strogom brušenju svojih moæi. Znate, mi roditelji, i uopæe društvo najprije svjesno pripomažemo djeci narasti, potom nesvjesno im odmažemo odrasti, kako bi djeca što kasnije slièila na nas same. Znate, nije posve jednostavno djeci postati zreli ljudi uz suodgoj nezrelih okolnosti koje društvo obilno zalijava.

Kad veæ govorimo o Vašim životnim ulogama, ona klapskog prvaka, osim po velikom doprinosu oèuvanju, a potom i širenju klapskog pjevanja, obilježena je i autorstvom najpoznatije klapske pjesme "Dalmatino povišæu pritrujena", koju ste napisali još 1971., a koja evo u 21. stoljeæeu, jezikom mnogima do kraja nerazumnijivim, ipak svjedoèi o teškoj, al' ponosoj prošlosti Dalmacije i Dalmatinaca. Slažete li se da je ta pjesma postala simbol Dalmacije?

Osjeæao sam velebno zdravlje kad sam pisao tu glazbu Dalmatino, povištæu pitrujena, i velebnu nelagodu kad je trebam pojasniti, tumaèiti. Možda se u pjesmi dogodio blagi dodir Onostranog, neki nejasni praritam, mistiènost koja prožimlje makar nerazumijeli i èakavske stihove. Možda je pjesma doista dah intuitivnog, èas kad spoznajna moæ ulazi u nejasne duhovne prostore, a njih ne možemo doseæi ni osjetima, ni razumom, - pa zvuci iznjedreni bivaju neko nejasno viðenje tog neposredno sagledanog.

Prateæi bar malo Vaš rad nameæee se pitanje kako stižete na sve obvezе, zanose?

Poèesto me znaju zapitkivati – kako skladam, pišem, slikam, stižem na obvezе proba i to dospijevam. A istina jest da usto još uvijek imam toliko slobodna vremena. Kazao bih da je nužno sebe usmjeravati prema središtu, usredotoèenju, usmjerenu psihièkim aktivnostima na vanjske pojave, a tako i na osobna iskustva. Ovodobnost govorci o služenju tehnièkim napravama, pa se zapostavljaju naèini spoznaje suštine stvari intinuitivnom spoznajom, da duh neposredno bez pomoæi treæe ideje opaža slaganje ili neslaganje dviju ideja. Znate, inteligencija dopire samo do spoznaje opæenitoga, a intuicija sagledava èiste biti i odbacuje kukolj od ploda. A to je velika ušteda vremena.

Znam da je to preteško pitanje, ali što smatrati svojim najveæim uspjehom, a suprotno tome što neuspjehom? I gledate li život kroz uspjehe i neuspjehe?

Moj najveæi uspjeh je što sam mirno podnosio svoje neuspjehe, a vjerojatno, najveæi neuspjeh je što još nisam zavrijedio uzmoæi osjetiti da sve bivše i sadašnje teškoæe nisu vrijedne niti da budu spomenute.

U jednom ste razgovoru rekli kako se svi trebamo miriti sa svijetom, a da bismo to mogli da se najprije moramo miriti sa sobom i oprostiti sebi za sve ono; to smo naučili da sebe trebamo ranjavati i kažnjavati. U tom se slažem s Vama. To Vam se čini za; to se mi Hrvati uvijek osjećamo manje vrijednima i; to je jo; gore za; to mislimo da zaslužujemo tegobnu pro; lost, sada; njost i budućnost?

Dijete uče govoriti, inače, to ne bi znalo, uče hodati –; inače bi bili poput djece vukova; pa tako i narodi se tijekom dugih stoljeća uče biti pokorni, ili osorni, objesni ili, kao; za Hrvate kaže, manje vrijednima. Nije presudna na; a objektivna pro; lost ni sada; njost, nego stoljećima i stoljećima duhovna i svjetovna učenja s visoko, visoko postavljenim letvicama, pa skakači ne mogav; i doseći te idealne uzlete porastahu u osjećanje mnogovrsnih krivica. To pisah u knjizi duhovne poezije "Ovisnici o očajanju".

Kao vizionar u mnogo čemu, kako vidite hrvatsku budućnost na europskim i svjetskim razmeđima?

Na;oj hrvatskoj stvarnosti stalno je suprotstavljena mogućnost zbiljnosti i nužnosti. Ta na; a stalna, gotovo posvećena mogućnost koja označuje da to; se zami; lja da je naprsto neproturječno; tako na; a mogućnost, a ne na; e stanje –; određuje se kao realna moć da ne; to bude, ne; to & scaron; bi moglo biti, a; iako zbiljski nije prisutno, a možda se neće ni ispuniti, jer se zato možda neće prethodno ispuniti ni oni uvjeti da bi ikada mogućnost postala zbilja. Kažemo, kip jest mogućnost u kamenu, ali zbilja jest samo kamen; mogućnost sjemena jest budući čovjek, ali ta mogućnost je kozmički udaljena od sjemena. Tako i na; a hrvatska zbilja se sastoji iz najboljih inserata mogućih mogućnosti, a; to narod odvode u relacije neodređenosti, u plovidbe uz privlačne moći nedogođenog, uz zamamljive svirale boravka u smjenama takvih mogućnosti. Stoga, ova hrvatska mogućnost, ne zbiljnost, prisiljena je stalno biti mije; ana s ozračjem neutemeljene euforije, s intenzivnim čuvenstvom ugode, s bolećivim stanjem neopravdanog zadovoljstva u svezi s djelovanjem i onim; to se tek namjerava a proglašava stvarno; a. Zar niste čuli od starih: Bidan čovjek koji živi tek od lipote obećanog dana.

Ove godine, Dani kršćanske kulture u Splitu bit će u Vašem znaku. Od otvaranja predstavljanjem izložbe Vaših slika, preko dodjele nagrade "Buvina", do zatvaranja Vašim korizmenim oratorijem "Klapska muka" u izvedbi klapa s otoka Raba ujedinjenih u zbor. Kako se osjećate zbog toga?

Čini se, najveće čudo koje Bog čini jest; stvari čovjeka koji sumnja u to čudo u sebi. Nije dovoljno osjetiti tu onostranu iskru, a; to je gotovo svakom čovjeku taj ekstrat nekada bio dopušten, nego nakon tog uzdignuće o toj duhovnoj naslubini tog ozračja "& scaron;to ljudsko oko jo; nije vidjelo i uho čulo" - potrebno je taj tren povući za sobom u ovaj svijet, u ovaj dan, u svoje trajno ovdobno raspoloženje kako bi ostao u zajedni; tvu s tom duhovno aromom s one strane granica i međa; nica.

Vaš stvaralački rad uvelike je obilježen traganjem za odgovorima na vječna životna pitanja poput smisla, istine, pravde, vrijednosti... Neki od naslova Vaših knjiga poput Kuonice smisla, Djeca vremena, Knjiga uzroka –; knjiga posljedica, Ovisnici o očajanju već u naslovu govore o toj nutarnjoj borbi. Koliko Vam je Vaš umjetničko stvaranje i izražavanje pomoglo u pronalaženju odgovora? I; to Vam se čini u kakvom su odnosu prolaznost i tradicija?!

Sva vremena su –; privremena vremena. Ne treba žaliti za edemskim vrtom svijeta, ni tijela. Tu se nekoče u čovjeku

dogodio razlaz dotadašnjeg jedinstva tijela, duha i duše; Svjesnost je istjerala èovjeka iz tog jedinstva - iz takva raja. Nu, da li možemo te tri strane naravi objediniti na novoj višoj svjesnoj razini, negdje u ovom svijetu, gdje æemo upravo jedeæi od stabla spoznaje pridizati svoju egzistenciju duhovnosti prema neogranièenom drvoredu spoznaje. Dakle, na èovjeku je da ponovno objedinjuje, uprav sa slobodnom voljom, svoje moæi, a bez žrtvovanja spoznaje, upravo s njenom pomoæi. E, toj prolaznosti prilazi tradicija koja se ne uèi, ona se nasljeðuje; može se uèiti kako se nasljeðuje, pa nasljeðivati i to uèinjene koje se ne uèi ali shvaæea.

Vraæam se na ono što smo na poèetku spomenuli, na èovjeka razapeta između svijeta i Boga, a èesto i razapeta u samome sebi, od samoga sebe. Kako gledate na tu trajnu napetost u ljudskoj naravi, napetost samouvjerenosti i vjere?!

Samo uvjerenja osoba u veæini sluèajeva jest ona koja ne uoèava sve èinjenice, a još manje osobe koje to uoèavaju. Stoga èovjek rado mijenja æud prema tuðoj dlaci. A duša negdje u svojim predvorjima, u posebno šifriranim ulazima na tajnovitim katovima igra se skrivaèice sa sustanarom tijela. Ponešto od toga osjeæamo da u grudima nosimo sužanjstva neke druge i treæe osobe. Da li duše i duha kažu mistici. Da duša ima i duševno srce, a takvo srce i svoj duševni krvotok, pa od tuda kod mistika osjeæanje nadmoæenog mistièenog tijela duha i njegovu rijeku osjeæanja koja se hoæe dobrotom preliti na druge.

.....

Ljubo Stipišiæ Delmata

ovogodišnji laureat Dana kršæanske kulture

Jelena Hrgoviæ, Gl. Koncila

Dani kršæanske kulture, održani od 8. do 18. ožujka u Splitu, Dubrovniku i Šibeniku, bez dvojbe su dali svoj doprinos u korizmenom vremenu ne samo kršæan-sko-kultumoj nego i duhovnoj obnovi.

(...) Ovogodišnji laureat maestro Ljubo Stipišiæ Delmata primio je nagradu „Bu-vina“, koja se dodjeljuje za iznimno doprinos kršæanskoj kulturi na polju kulturno-javnog života. Uruèenju na-grade nazoèeni su bili brojni uglednici, gosti, poznanici, štovatelji i sugraðani maestra Stipišiæa....

(...) Prije uruèenja nagrade akademski slikar Josip Botteri Dini, èan Savjetodavnog vijeæa manifestacije Dani kršæanske kulture, nazoèima je proèitao obrazloženje nagrade, osvrnuvši se ponajprije na sveukupnost ozraèea u kojemu živimo.

„Hrvatska kultura u svojim temeljima nosi znakove kr-šæanstva... I danas nakon 13 stoljeæa Hrvati kao europski narod u Petrovoj laði brode sigurno olujama suvremene povijesti, nadahnuti Kristovim primjerom, i ostvaruju svoju inaèicu kršæanske kulture. Danas u vrijeme liberalne demokracije i pomraèenih duhovnih obzora, u Hrvatskoj živi kršæanski svjetonazor i kršæanska vje-ra. Još uvijek evanđeoska nadahnjuæa ispunjavaju i vode i mnoštvo vjernika i mnoge stvaratelje koji na razlièitim podruèjima umjetnièkog i uopæe duhovnog stvaralaštva ostvaruju svoja evanđeljem nadahnuta djela. Ti stvaraoci rade u tišini svoje osame i svjedoèe svoju vjeru i duhovnost te vjeru i duhovnost svoje hrvatske kul-ture u vremenu koje se oznaèava kao novo doba poganstva...“

Govoreæi o laureatu Ljubi Stipišiæu Delmati, istaknuo je da je on u Splitu, ali i diljem Hrvatske domovine stvarao i stvara svoja glazbena, literarna i slikarska djela, koja su ugraðena i sadržajem i umjetnièkim oblicima u hrvatsku svetu umjetnièku baštinu.

„Ljubo Stipišiæ Delmata zaslужan je posebice za oživljavanje mnogih oblika hrvatskoga originalnog narodnog stvaralaštva. Od najranije mladosti bavi se bilježenjem glazbene i druge narodne baštine, radi kao animator puèkih pjevaèa, prireðivaè njihovih nastupa, pokreæe klapski festival u Omišu zajedno, s grupom entuzijasta. Njegovim zalaganjem Dalmacija i hrvatsko primorje ponovno pjevaju svoju ba-štinu, koja je bila zatomljena. Njego-va je zasluga što su puèki crkveni pjevaèi dobili dolièeno mjesto u svijesti hrvatske znanosti o glazbi. I skupovi puèkih crkvenih pjevaèa, kao onaj u sv. Petru u Splitu ili u sv. Duji, njegova su zasluga..“

Dodao je takoðer: „Uz glazbena stvaralaštvo, Ljubo Stipišiæ Delmata jednako uspješno i zauzeto bavi se i pisanjem poezije, kazališnih djela, eseja kao i slikarstvom“. Nagradu laureatu uruèio je aka-demski kipar Kuzma Kovaèiæ, èlan Savjeto-davnog vijeæa manifestadje i autor plakete.

Primivš nagradu laue-rat je izmeðu ostalog rekao (...) „Ali ono u èemu æemo se složiti, trebamo iza ovoga rada gledati taj puk koji je imao str-pljenja, mara, imao je žara da ima vre-mena upravo za prenositi te svoje duhovne èinjenice i da ih èovjek može zapisati, bez obzira, u obliku lijeka staroga, u obliku naèina kakvo æe biti vrijeme, u obliku starog napjeva njegove prabake. I hvala svim tim puèanima, koje sam eto obi-lazio gotovo, diljem našeg uzmorja, otoka, bližeg zabrða pa i dublje unutrašnosti. Moram zahvaliti još svim onim neznanim i krasnim ljudima koji su u takovim danima velikog za-nosa pripomagali da èovjek ne posu-stane.....“

Znaèaj manifestacije iz godine u godinu postaje sve veæi, a njen sadržaj prepoznatljiv do te mjere da autori poèinju stvarati djela za manifesta-ciju, èime se sve više ostvaruje cilj otvaranja prostora i moguænosti za domaæe autore koji stvaraju iz kr-šæanskog nadahnjuæa.

Ljubo Stipić; iæ Delmata

Susret ,

Silvana Buriloviæ Gl. Koncila

Vladavina netoènih percepcija

(...) Jedna od najpoznatijih Stipić; iæevih klapskih pjesama je "Dalmatino", površinom pritrujena, koju je napisao još 1971., a koja evo u 21. stoljeæu, jezikom, mnogima do kraja nerazumljivim, ipak svjedoèi o težkoj, ali ponosnoj prošlosti Dalmacije i Dalmatinaca.

"Osjeæao sam velebno zdravlje kad sam pisao tu glazbu i velebnu nelagodu kad je trebam pojasniti, tumaæiti. Možda se u pjesmi dogodio blagi dodir Onostranog, neki nejasni praritam, mističnost koja prožima makar ne razumjeli èakvske stihove. Možda je pjesma doista dah intuitivnog, trenutak kad spoznajna moæ ulazi u nejasne duhovne prostore, a njih ne možemo dosegnuti ni osjetima, ni razumom, pa zvuci iznjedreni bivaju neko nejasno viðenje toga neposredno uoèenoga";

(...). "Poèesto me znaju zapitkivati kako skladam, pišem, slikam, stižem na obveze proba i to dospijevam. A istina je da us-to još uvijek imam toliko slobodna vremena. Kazao bih da je prijeko potrebno sebe usmjeravati prema središtu, usredotoèenju, usmjere-nju psihièkih aktivnosti na vanjske pojave, a tako i na osobna iskustva. Ovodobnost govori o služenju teh-nièkim napravama, pa se zaposta-vljaju naèini spoznaje biti stvari in-tuitivnom spoznajom, da duh ne-posredno bez pomoæi treæe ideje opaža slaganje ili neslaganje dviju ideja."

Inteligencija dopire samo do spoznaje opæenitoga, a intuicija uoèava biti i odbacuje kukolj od ploda. A to je velika uèeda vremena.";

Za susret s unutarnjim, neoèekivanim...

(...) O nadahnuæeu svoga umjetnièkog rada ka-že: "Ako hoæete razlijeniti tajnovite nutarnje duhovne doticaje, tada za-dajte zadaæe koje æete olako dosegnu-ti, nadiæi, proæutjeti. No, takva lakoæa ne napuæuje nas propitkivanju o smi-slu"ku"; aonice smisla", o njezinu sa-držaju, biti, svrsi. Dužni smo približiti se znaèenju izvan jeziènih tvorevina i susretu s unutarnjim, neoèekiva-nim ..."

(...) Stipiš; iæ je hrvatsku kulturnu baštinu zadužio na mnogim podru-èjima. Upitan otkud crpe toliku stva-rateljsku snagu i kako razvija snoštoni-vost u življenju s razlièitim, rekao je: "Ne trošiti energije na ispravcima i dotjerivanju prièa o sebi, niti izoštaranju prièa o drugima. Tu odlaze sil-ne energije vjetrova u jedrima koje sam govomik raznosi po tuðim mo-rima, a svojim brodolomima.

Duhovnost bi bila posestrima snoštoni-jvosti. Primjerice, veliki nauèitelji su poticali na opæe dobro za sve jedinke ljudskog roda, a ne samo za svoje sljedbenike.

Poredajte ljudi kojima ne možete op-rostiti, kojima hoæete sve u lice sasu-ti, pa saznavš; i da æe oni naglo, za sve-ga nekoliko minuta otiæi, s ovog svi-jeta zauvijek nestati - u takvu saznanju ne biste im htjeli reæi ni rijeèi, mr-žnja bi se vaš;a ugasila. Možda bi mno-gi duhovnici rado ovu prispodobu o oprashtanju isprièali puku, ali sad slijedi problem. Tu prispodobu je isprièao dalaj-lama! E, kod veæine to odmah postaje problem, iako je prispodoba duhovna, naputna, edukativna."

Djeci se pomaže narasti odmaže odrasti

(...) Stipiš; iæ je javnosti poznatiji kao svestrani umjetnik, ali i obiteljski èo-vjek, otac dvoje djece. O toj važnoj životnoj ulozi kaže: "E, dok djeca još; bijahu djeca, odluèio sam ne držati prodike ;to bi bilo bolje kad bi bilo. Nastojao sam ih sa zanosima odgaja-ti, utjecati ne pustim rijeèima. Znao bih im prièati o svojim promaš;ajima te ih poduèiti kako nije bio razlog ;to nisam imao sreæe, nego nisam imao dovoljno pameti. Tako sam ih navi-kavao da sebe promatraju kao mali logièki projekt u ovom velebnom la-birintu svakovrsnih ponuda, da se ne pouzdaju u neki sretan ishod u opæoj logici svijeta, nego u strogom bru-;enu svojih moæi. Znate, mi roditelji, i uopæe društoni;vo najprije svjesno pripomažemo djeci narasti, potom ne-svjesno im odmažemo odrasti kako bi djeca ;to kasnije slièila na nas same. Znate, nije posve jednostavno djeci postati zreli ljudi uz suodgoj nezrelih okolnosti koje društoni;vo obilno zali-jeva..."

